

KANNANOTTO JÄRJESTÖJEN PUOLESTA KANSANEDUSTAJILLE

Hylätäänkö heikoimmassa asemassa olevat, mikä on järjestöjen tulevaisuus?

Työllisyyden edistämisen parissa toimivalla järjestökentällä kysymyksiä herättää mm. miten työllisyysalueet ovat varautuneet toimimaan työttömien, erityisesti heikossa työmarkkina-asemassa olevien työllistämässä avoimille markkinoille? Onko tulevilla työvoimapalveluilla mahdollisuuksia (resursseja) tarttua heikoimmassa asemassa olevien työllistymiseen? Toteutuuko tasa-arvo vai korostuuko eriarvoisuus työllisyysalueiden, jopa kuntien välillä? Mitkä ovat työllisyysalueiden palkkatukilinjaukset?

Valtion toteuttamana ja rahoittamana Työkanava Oy:n toiminta ei ollut kovinkaan vakuuttavaa. Järjestöjä huolestuttaa myös se, että onko työllisyysalueilla ja kunnilla resursseja tai osaamista tehdä avoimille työmarkkinoille johtavan ohjauksen tukitoimenpiteitä tai työpaikoilla tapahtuvaa ohjausta ja tukityötä?

Hallituksen suunnittelemat leikkaukset kohdistuvat järjestöihin, jotka tukevat ja auttavat kaikkein heikoimmassa ja haavoittuvimmassa asemassa olevia ihmisiä. Järjestöissä tehdään tärkeää työtä näiden ihmisten auttamiseksi ja samalla tuetaan julkisia palveluja. Järjestöissä on valtava potentiaali, asiantuntijuus, osaaminen ja kokemus mm. työttömien työnhakijoiden ohjauksessa ja valmennuksessa sekä päihde- ja mielenterveyskuntoutujien kuntoutuksessa, matalan kynnyksen valmennusympäristöinä ja kohtaamispaikkoina. Järjestöissä tehdään arvokasta, seutukuntia myös taloudellisesti hyödyttävää työtä jo muutoinkin pienillä resursseilla.

Nyt toimintaa varjostaa uhka rahoitusten pienenemisestä, jopa loppumisesta, kun kuntien ja hyvinvointialueiden rahoitus on epävarmaa ja alirahoitettua. Työllisyydenhoidon ja rahoituksen siirtyessä kunnille, käyttävätkö ne rahoituksen omien intressiensä mukaisesti? Kohdentuuko rahoitus vain niihin työttömiin, jotka ohjautuvat avoimille työmarkkinoille muutoinkin helposti ja samalla unohtetaan heikommassa työmarkkina-asemassa olevat. Tarkoittaako se pahimmassa tapauksessa heikoimmassa asemassa olevien ihmisten tilanteen heikkenemistä ja sosiaali- ja terveydenhuollon kulujen kasvua hyvinvointialueen palveluiden tarpeen lisääntyessä?

Tosiasia on, etteivät järjestöt kykene rahoittamaan yksin tuottamia tukipalveluita, kuten ohjaus- ja valmennuspalveluja, ilman työllisyysalueilta, kunnilta ja hyvinvointialueilta saamaansa tukea. Toimintaan ja palveluiden kehittämistyöhön tarvitaan rahoitusta eri ministeriöistä. Järjestöjä vahvimmin koskettava on mm. sosiaali- ja terveysjärjestöjen avustuskeskuksen (STEA) rahoituksen leikkaukset uhkaavat laajasti koko järjestökenttää, jopa useiden järjestötoimijoiden alasajoa.

Kuntien työllisyyspalveluita ja pitkäaikaistyöttömyyden hoitoa on siirretty järjestöille mm. työllisyyspoliittisten (työ) hankeavustusten, ostopalvelusopimusten ja palkkatukien avulla. Viime vuosien aikana on näitä rahoitusmuotoja ajettu alas yksi kerrallaan. Monella paikkakunnalla on vain järjestöjen kautta tapahtuvaa työllistämistä heille, jotka eivät kykene avointen markkinoiden vaatimuksiin. He jäävät palveluverkoston ulkopuolelle kokonaan, jos nämä linjaukset toteutuvat. Lisäksi menetetään satoja, jopa tuhansia matalan kynnyksen työ- ja valmennuspaikkoja sekä alueellisesti merkittäviä palveluja, kuten kierrätyskeskuksia, työpajoja ja kohtaamispaikkoja.

Avoimilla markkinoilla työnantajilla on ollut mahdollisuus palkkatukien hyödyntämiseen, mutta sen käyttö on ollut vähäistä, koska tuki on tarkoitettu jonkin puutteen, esim. osaamisen, työkyvyn tai tuottavuuden kompensointiin. Järjestöjen toiminnan vaikuttavuutta ei voi mitata vain heikossa työmarkkina-asemassa olevien työllistymisillä. Yhteiskunnallinen vaikuttavuus kohdistuu erityisesti ihmisten voimavarojen vahvistamiseen, ennaltaehkäisevään toimintaan ja palveluihin, mm. yksinäisyyden ja syrjäytymisen ehkäisyyn, työllisyyden edistämiseen ja maahanmuuttajien kotoutumiseen, joita muutoin ei olisi kaikkialla tarjolla.

KANNANOTTO JÄRJESTÖJEN PUOLESTA KANSANEDUSTAJILLE

Jyväskylässä 2.10.2024

Allekirjoittaneet Keski-Suomen työllisyyspoliittisen yhteistyöryhmän jäseniä ja järjestötoimijoita

Tiina Sivonen Keski-Suomen Yhteisöjen Tuki ry, Jyväskylä,
Eija Lappi, Keski-Suomen Yhteisöjen Tuki ry, Jyväskylä,
Elina Heiskanen, Väentupa ry, Laukaa,
Emmanuel Sibomana, Paremmiin Yhdessä ry, Jyväskylä,
Erja Blomberg, Jyväskylän Suvanto ry, Jyväskylä,
Helena Huovila, Jyväskylän Settlementti ry, Jyväskylä,
Henna Autio, Huhtasuon ASA ry, Jyväskylä,
Jani Liimatainen, Äänekosken Katulähetys ry, Äänekoski,
Jussi Suojasalmi, Sovatek-säätiö, Jyväskylä,
Raimo Saunanen, Jyväskylän Uusiotuote ry, Jyväskylä.